

3 pav. Situacijos planas: : 1 – 2016 m. tyrimai; 2 – 1996 m. G. Gendrėno tyrimai. J. Račo brėž.

Fig. 3. A situation plan: 1 – 2016 investigations; 2 – 1996 investigations by G. Gendrėnas.

Abiejose tyrimų vietose aptikti mūrai, datuojami XVII a. pradžia. Matyt, pastatas nuolat nukentėdavo nuo gaisrų ir karų, tad jo istorijoje yra keli mūrų perstatymo etapai. Įžemis pasiektas tik perkasoje 2, kaip spėjama, vidinio kiemo vietoje, kur aptiktas kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI–XVIII a. Kitose tyrimų vietose dėl mūrų, gylio ir storo griuvenų sluoksnio įžemio pasiekti nepavyko. Tarp griuvenų pasitaiko tik pavienių archeologiškai vertingų radinių.

Atlikus tyrimus galima teigti, kad sugretinus istorinius planus su jau žinomų tyrimų rezultatais (3 pav.), buvusio Aušros Vartų gatvės 2 ir 4 pastatų pamatų kontūrai gana lengvai nustatomi.

The Intersection of Subačiaus and Aušros Vartų Streets

In 2016, 47.25 m^2 were excavated at the site of a carpark at the intersection of Subačiaus and Aušros Vartų Streets. The 17th–19th-century masonry walls of a building that stood at the site until the mid-20th century were discovered in the excavated areas (Fig. 3). Two intersecting walls of the demolished building as well as the remains of two basements were discovered in test pit 1 (Fig. 1). The remains of a basement and a staircase leading down to it were found in trench 2 (Fig. 2). An archaeologically valuable cultural layer was discovered only in trench 2 and dated to the 16th–18th centuries.

Stanislav Rutkovski

Maironio gatvė 2

2016 m. sausio–kovo mėnesiais KVP vykdė detaliuosius tyrimus bei žvalgymus Vilniuje, Maironio g. 2 sklype. Jų metu ištirta viena 38 m^2 dydžio perkasa bei 6 m^2 dydžio šurfas, taip pat žvalgytas 465 m^2 plotas. Tirtas sklypas patenka į Vilniaus senamiesčio 20 kvartalo teritoriją, jis yra prie pat buvusios miesto gynybinės sienos R pakraščio.

2003 m. Maironio g. 2 detaliuosius tyrimus atliko archeologas Saulius Sarcevičius. Jų metu sklypo R ir P sklypo dalyse ištirtas apie 414,34 m^2 dydžio plotas. Nesuardytose vietose fiksuotas 1,7–1,8 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XIV a. pabaiga / XV a. I puse – XX a. Viršutinis apie 60 cm storio sluoksnis suformuotas XIX a. pabaigoje – XX a. Nustatyta, jog virš

įžemio susiformavęs horizontas nėra vienalytis – apatinė jo dalis datuota XIV a. pabaiga – XV a. viduriu, o viršutinė – XV a. – XVI a. pradžia. Be to, tyrimų metu įžemyje fiksuoti buvusių medinių pastatų kontūrai. Šį ankstyviausią sklypo užstatymo etapą archeologas datuoja XIV a. pabaiga – XV a. I puse. XVI a. pradžioje jo vietoje iškilo kitas, mūrinis užstatymas. Sklypo R dalyje atidengtos šio laikotarpio statybos ir miesto gynybinės sienos liekanos. Pastaroji XVII a. pradžioje nugriauta, o jos pamatinė dalis panaudota tvorai mūryti.

2016 m. pirmiausia žvalgyta sklypo R dalyje, 465 m^2 teritorijoje, šalinant po 2003 m. tyrimų čia supiltą gruntą. Pastarasis tęsėsi iki 1–1,5 m gylio, o po juo pasiektas gelsvos spalvos smėlis – įžemis. Šiame sluoksnyje pasitaikė akmenų, įvairių laikotarpių plytų bei jų fragmentų, XX a. pabaigos – XXI a. pradžios gelžgalių, stiklų bei kitokių šio laikotarpio šiukšlių. Be to, jame rastas vienas XVII a. plokštinio koklio fragmentas bei 3 to paties laikotarpio buitinės keramikos šukės. Žvalgant sklypo PV dalyje, pasiektas nesuardytas juodos spalvos grunto sluoksnis. Čia ištirta 38 m^2 dydžio perkasa. Joje po XX–XXI a. sluoksniais 80–90 cm gylyje atidengtas iš dalies išlikęs 12–50 cm storio XVI a. juodos spalvos grunto horizontas. Pastarajame rasta žalvarinė skardelė, XV a. pabaigos – XVI a. pradžios LDK, Aleksandro Jogailaičio denaras, žalvarinis žiedas, puoštas

2 pav. Įžemyje atidengta duobė. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 2. A pit unearthed in the natural soil.

3 pav. Fiksuotos duobės V pjūvis. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 3. The W section of the recorded pit.

1 pav. LDK Aleksandro Jogailaičio denaras, žalvarinis žiedas, puoštas grioveliais, bei įtveriamasis arbaleto strėlės antgalis. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 1. A GDL Alexander Jagiellon penny, a bronze ring decorated with grooves, and a tanged crossbow bolt head.

grioveliais, geležinis įtveriamasis arbaleto strėlės antgalis (1 pav.), dviejų geležinių peilių geležčių fragmentai bei 22 XVI a. buitinės keramikos šukės. Žemiau, 1,3 m gylyje, pasiektas smėlis – įžemis. Jame atidengtos XIX a. II pusės – XX a. pradžios mūrinio šulinio liekanos bei dviejų duobių kontūrai (2 pav.). Jas preparavus (3 pav.) jokių radinių nerasta. Į PV nuo perkasos papildomai ištirtas 6 m^2 dydžio šurfas. Jo centrinėje ir R dalyse aptikti vien XX a. pabaigos sluoksniai, suformuoti tiesiant inžinerinius tinklus. Šurfo PV dalyje 55–65 cm gylyje fiksuotas analogiškas kaip tirtoje perkasoje juodas gruntas, tačiau čia jame radinių neaptikta.

Maironio St. 2

In 2016, a trench (38 m^2) and a test pit (6 m^2) were excavated and 465 m^2 were surveyed at Maironio St. 2. A 16th-century layer with contemporary finds (Fig. 1–3) was recorded at a depth of 80–90 cm in the trench excavated in the SW part of the plot; natural sand was found under the layer. An analogous 16th-century layer was unearthed at a depth of 55–65 cm at the undisturbed locations in the test pit.

Stanislav Rutkovski

Maironio gatvė 1

2016 m., pirmuoju etapu spalio 17–18 d. ir antruoju etapu lapkričio 9 d., Vilniaus senamiesčio (UK 16073) ir senojo miesto vietos su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje, Maironio gatvėje, sklype 1, KVP atliko detaliuosius tyrimus – ištyrė vieną 30,6x1 m dydžio perkasą (30,6 m^2 plotą). 1986–1987 m. Maironio gatvėje žvalgė Stasys Patkauskas, fiksavo kultūrinius sluoksnius, daugiausia sunaikintus įrengiant ankstesnes komunikacijas (*LIIR*, f. 1, nr. 1366). 2003 m. atliekant detaliuosius tyrimus Maironio g. 2 sklype, ištirtas apie 414,34 m^2 dydžio plotas. Nesuardytose vietose fiksuotas XIV a. pabaigos / XV a. I pusės – XX a. sluoksnis. Išsiaiškinta, kad mūrinė statyba čia prasidėjo XVI a. (*LIIR*, f. 1, b. 4269). 2015 m. Maironio g. 1 pastate ir vidiniame kieme žvalgė Ignas Sadauskas, jis ištyrė 11 šurfų (10 pastato rūsyje, vieną – kieme). Nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis rūsyje sunaikintas, tačiau kieme 1–1,2 m gylyje aptiktas XVII–XVIII a. sluoksnis, kuris tęsėsi iki 1,6–1,8 m gylio.

2016 m. atliekant detaliuosius tyrimus, perkasa padalyta į dvi atkarpas. Prie pastato 1 Š sienos iki 90 cm gylio slūgsojo pilko piltinio grunto sluoksnis. Jame rasta pavienių XIX–XX a. II pusės buitinės keramikos šukių ir gyvulių kaulų, taip pat keli žmonių kaulai. 4,2 m atstumu nuo pastato Š sienos 45 cm gylyje atidengtas buvusio pastato fragmentas (1 pav.). Mūras – 65–75 cm aukščio, 90–135 cm pločio, mūrytas iš 60x35, 50x15 cm bei panašaus dydžio akmenų ir antrinio panaudojimo raudonų plytų, rištų kalkių skiediniu. Viršutinė jo dalis apardyta klojant elektros kabelį. Struktūra datuojama XVIII a. 90 cm gylyje pasiektas apie 30 cm storio juodo grunto sluoksnis (2 pav.). Jame rasta XVI a. pabaigos – XVII a. neglazūruotos buitinės keramikos šukių. Kelios indų šukės puoštos horizontaliomis bangelėmis, įspaudėliais, įstrižomis įkartėlėmis. 1,2 m gylyje pasiektas geltonas smulkiagrūdis smėlis – įžemis.

Važiuojamojoje B. Radvilaitės gatvės dalyje po asfaltu atidengtas XX a. grindinys. Po juo ir 10 cm storio geltono smėlio paklotu iki projektinio 1,5 m gylio glūdėjo pilkas supiltinis gruntas, suformuotas XX a. klojant komunikacijas. Sluoksnyje vietomis pasitaiko griuvenų, akmenų ir pavienių XIX–XX a. buitinės keramikos šukių. Analogiška stratigrafija buvo ir antroje perkasos atkarpoje.